

מאחורי השירים

נכתב לזכרו של סגן חן־חנוך ברוד ז"ל

פרי גנך / אביבה אבידן (1990)

מילים ולחן: יוני רועה

"את פרי גנך את תבקשי

מי לך יאמר

ומי לך ישיב

מר כאבך

רודפים הימים

נותרת לבדך רוצה להאמין

שהינה קרבה אותה השעה

שבה הבטיח לשוב בחזרה"

"הסיפור התחיל ביום שהודיעו לי שסגן חן ברוד ז"ל נהרג בפעילות מבצעית בהר דב ב־10 באוקטובר 1985", אומר המלחין והכותב יוני רועה. "חן למד איתי בבית הספר היסודי ובתיכון. הוא היה חבר יקר וקרוב וחלק מהחבר'ה שלי. חן היה מאלה שאהבו לשמוע אותי שר בטקסים של בית הספר 'בארי' בנתניה. כשנגמרה הלוויה, כמה מהחברים שהיו איתי בכיתה נעצו בי מבטים של לכתוב שיר על חן, בלי מילים. אף פעם כתיבת שיר לא באה לי בהזמנה, זה תמיד תוקף אותי בזמן אחר, בסיטואציה אחרת, ותמיד כשהתאמצתי לכתוב שיר לזכר חן, לא הצלחתי. ניסיתי על הגיטרה ועל הפסנתר, ושום דבר לא יצא לי".

"אחרי כארבע שנים יצא לי לשבת ב־11 בבוקר בבית הקפה 'תמר' ברחוב סמילנסקי בנתניה יחד עם חבר משותף של חן ושלי בשם דודו ג'רבי, שהיה הבעלים של בית הקפה ושל מסעדת 'פרימוורה'. בזמן התיכון חן עבד אצל דודו במסעדה ותמיד היה עושה מעשי קונדס שובבים ומצחיקים, גם עלי. ישבנו ודסקסנו על החיים, ודודו סיפר לי שנולדו לו תאומות ושלאחת מהן הוא קרא חן על שם חן שהלך לעולמו. בדיוק כשהוא אמר את זה, עליזה, אמא של חן, עברה לידנו בדרך לקופת חולים. לא זיהיתי אותה. הסתכלתי עליה נעלמת בתוך המון האנשים. דודו סיפר לי כמה קשה לעליזה ונקרע לי הלב. קמתי מהכיסא נסער והלכתי משם. נסעתי הביתה, ישבתי ליד הפסנתר, והטקסט יצא כשדמותה של עליזה וכאבה מלווים אותי".

"הפעם הראשונה שהשיר בוצע והושמע הייתה כשאביבה אבידן, המבצעת, ואני התארחנו בתוכנית 'טברנה' של שמעון פרנס. זו הייתה השמעת הבכורה, ושמעון, ברוב חוכמתו, ביקש ממני לספר את הסיפור מאחורי השיר. סיפרתי על חן ומה מסתתר מאחורי השיר. למחרת התקשרתי לעליזה והודעתי לה שיוצא שיר לרדיו, והיא אמרה לי: 'השיר זה בדיוק אני'. וזה רגע שלעולם לא אשכח. עליזה רצתה להנציח את חן ובמשך כל שנה הייתה מארגנת מפגשים לזכרו של חן. היא אישה מדהימה ואצילית"

נכתב לזכרם של רס"ל יוסי אברהמי ז"ל
ורב"ט ודים נורז'יץ ז"ל

כשהלב בוכה/שרית חדד (2001)
מילים: יוסי גיספן, לחן: שמואל אלבז

"כשהלב בוכה הזמן עומד מלכת

האדם רואה את כל חייו פתאום

אל הלא נודע הוא לא רוצה ללכת

לא לוקיו קורא על סף תהום"

"בשנת 2000 הייתה לי קלטת עם מנגינה של שמואל אלבז שרציתי מאוד לכתוב לה מילים, אבל משום מה זה לא הסתדר, לא הצלחתי", מספר כותב השיר יוסי גיספן. "אף פעם לא הייתה תקועה אצלי מנגינה כל כך הרבה חודשים בלי מילים. ב-12 באוקטובר 2000, כמו כל עם ישראל, שמעתי על הלינץ' ברמאללה, ואני זוכר שאנשים צעקו ברחוב: 'תדליקו טלוויזיה, תראו מה קורה'. הזדעזעתי מהרצח הברוטלי של שני חיילי המילואים של צה"ל, רס"ל יוסי אברהמי ז"ל ורב"ט ודים נורז'יץ ז"ל. היה בי הרבה כעס על המקרה ורציתי לעשות משהו, אבל זה חוסר אונים, ואתה שואל את כל השאלות האפשריות שאין להן תשובה: העולם רואה את הלינץ' אונליין, ואף אחד לא יכול לעשות כלום".

"תחושת חוסר האונים הובילה אותי להשתולל בבית, התחלתי לשבור דברים ולבעוט בכל מה שזז. ואז אשתי אמרה לי: 'שב תוציא את הכעס בכתיבה'. ואז, אני לא יודע להסביר זאת, המנגינה של שמואל אלבז התחברה לי, והמילים נשפכו מתוכי תוך דקה. לא חשבתי רציונלית כשכתבתי, פשוט הרגשתי שאני עם שני החיילים שם וחשבתי מה אני רוצה לומר כשאני שם. אם אני חסר אונים, הם היו לגמרי חסרי אונים, קורבנות. נהגו בהם בצורה הכי אכזרית שאפשר. בכיתי וכתבתי ומיד צלצלתי לאלבז והקראתי לו את הטקסט. בתוך זמן קצר הוא שלח לי במייל את הסקיצה שלו שר את השיר, ואני זוכר ששמענו את זה ובכינו".

"השמענו את השיר לשרית חדד, ובדרך כלל אנחנו מקליטים איתה באולפן סקיצה, משמיעים לנגנים שינגנו ואז הזמרת באה להקליט שוב. אצל שרית, בגלל שהעוצמות היו כל כך גדולות, החלטנו לא לגעת בסקיצה, וזה מה ששחררנו לכולם. כך זה יצא מושלם עם הרגש האמיתי בדיוק כמו שזה"

שום דבר לא יפגע בי/כנסיית השכל
מילים: ארז שטרק, לחן: יורם חזן

שום דבר לא יפגע בי, שום דבר
לא אישה לא כדור מחבלים, שום דבר
כי ככה נשבעתי לאחי, אחותי, להורים
ובכיתי בלילות ודאגתי בימים
כי פחדתי שמשהו יפגע בהורים
וקולו של אבי מהדהד לי בראש כבר שנים

אם יקרה לך משהו
אין לי טעם לחיים
אין לי טעם למחר
אין לי טעם לחיים
אין לי טעם למחר

אם אתם עומדים כאן מעלי
כנראה שלא עמדתי בהבטחתי
מצטער, בחיי
מצטער, בחיי
מצטער, בחיי

השיר נכתב על ידי סגן ארז שטרק, שהיה קצין הקשר (קשר"ג) של רכס הבופור ונהרג באסון המסוקים, (1997) בגיל עשרים ואחת. שטרק השאיר אחריו מחברת שירים ויומן, ובמחברת זו השיר. בראיון עם אחותו, אושרית, שפורסם בסמוך ליציאת השיר לרדיו, סיפרה שהשיר "הופיע בסוף הפנקס, ודף לפניו הייתה מצוירת מצבה שעליה כתוב 'ארז'. אחי הגדול אילן ואני מצאנו את זה יחדיו והיינו המומים, כאילו הוא ידע[1]."

מלחין השיר יורם חזן, סולן להקת כנסיית השכל, אמר באותו ראיון:

בחרתי שיר שמייצג בצורה הכי ברורה את הטרגדיה, שיר של דאגה שמאפיינת את הישראליות, הורים שכל הזמן דואגים לילדים שלהם. מעבר לזה, עצם העובדה שהשיר הוא נבואה שהתגשמה, הופכת אותו קשה יותר. בחיים שלי לא שרתי טקסט ישיר כל כך. בלתי נתפס שאדם יכול לכתוב מילים כאלה. חיילים חווים סביבם דברים קשים, וזה מוביל לסוג של ציניות בהתייחסות למה שעובר עליהם, ואפשר לראות את זה בשיר

קצר פה כל כך האביב

מילים: דוד גרוסמן

לחן: יהודה פוליקר

נכתב לזכרו של אורי גרוסמן

ב-13 באוגוסט 2006 נהרג סמ"ר אורי גרוסמן, באחד מימי הקרבות הקשים בדרום לבנון, לאחר שהטנק בו היה ספג פגיעה מטיל נ"ט בחירבת כסיף.

את הטקסט המצמרר הגיש גרוסמן ב-2011 ליהודה פוליקר, שהלחין וביצע את השיר, ועכשיו תוכלו להאזין ליצירה. "בעיני, זה שיר על מלאות החיים", כתב גרוסמן בהודעה לעיתונות, "על הצמיחה והבלבול שבהם ועל האובדן. פניתי ליהודה מפני שיש בו, בקולו ובאישיות שלו שילוב חזק ונוגע ללב של כאב ושמחת חיים".

פוליקר הוסיף: "התרגשתי מאוד שדויד פנה אליי והפקיד בידיי את הטקסט. זה היה כבוד גדול מבחינתי וניגשתי למילים בתחושת אחריות גדולה. היה לי חשוב שהלחן יבליט את הטקסט המרגש ושלא ייווצר כאן שיר שכול טיפוסי נוסף. הלחן, המנוגד לטקסט, השיג תוצאה כנה ומרגשת בעיני".

יש רגע קצר בין אדר לנסן
שהטבע צוהל בכל פה
הוא שופע חיים
שכור ומבשם -
איה שיפי יכול לרפא!

נסער ומשלהב ומתיז ניצוצות -
אך עוד רגע יבול ויצהיב
כי הנה בשוליו כבר הקיץ נצת -
קצר פה כל כך האביב.

קצר וחסוף ושובר את הלב
לחשב שהוא תכף ידעך
מבטו רק נפקח
אך התחיל ללבלב -
רק נתן לי ותכף נלקח.

אביב עול-ימים וסוער וסופו -
כבר כתוב בעלי נצניו,
אבל הוא מסתחרר
כפרפר במעופו,
כמוהו נצחי בעיניו.

קצר וחסוף ושובר את הלב
לחשב שהוא תכף ידעך
מבטו רק נפקח
אך התחיל ללבלב -
רק נתן לי ותכף נלקח

נדיב ונסער ומכאיב
ואת ואני היודעים
ונורא הדבר שרק הוא לא -
עד כמה קצרים החיים,
החיים הקצרים שנתנו לו.

נדיב ונסער ומכאיב
קצר פה כל כך האביב.